

FlexNyt

Indhold

- Parasitter
- Tjek det nye udlæg
- Hø/wrapballer
- Brug det sidste gødning til græsmarken
- Har du foder nok til vinter?
- Omlægning af græs i efteråret
- Danske regler om salg af gødning
- Fremme af produktion og afsætning af økologiske fødevarer
- Forhåndsrunde til flerårige energiafgrøder
- Hustandsvindmøller eller solceller

Heste, kvæg, får, geder

Parasitter

En våd periode som den vi lige har været igennem, får normalt mængden af parasitter til at stige voldsomt. Har man mulighed for det – og ikke allerede har gjort det – så er det tiden at give dyrene en ren græsmark til afgræsning. Har man ikke mulighed for at skifte folde, skal man i særlig grad holde øje med dyrene og om fornødent iværksætte en behandling.

Immunitet

På den ene side ønsker vi, at dyrene bliver smittede i begrænset omfang, så de opnår en immunitet, der beskytter dyrene. I

første omgang skal man se på dyrene. Hvis der er tegn på infektion – det vil sige diarré, og dyrene taber sig, skal der tages gødningsprøver, så smittetrykket kan konstateres, og en behandling kan sættes i værk. Ormemidler skal udskrives på recept af dyrlægen.

Suppleringsfoder

Det skal også vurderes, om der er græs nok. Mange af parasitternes larver sidder i og omkring gødningsklatterne. Derfor er det vigtigt, at dyrene ikke tvinges til at æde tæt på buskgræsset. Derfor kan suppleringsfoder her fra 1. august være med til at reducere problemet.

Samgræsning

En anden mulighed er samgræsning/skiftefolde mellem kvæg, får og heste, idet de forskellige dyrearter ikke optager hinandens parasitter. På den måde optager kvæg fx hestens parasitter, som så går til grunde. Som en sidegevinst opnår man en bedre udnyttelse af græsmarken.

Lungeorm

Hvis det er drøvtyggere, som går på græsarealer, er der risiko for, at dyrene smittes med lungeorm. Hvis dyrene har fået lungeorm, vil de få en tør hoste (tobakshoste). Det er ikke altid, at de hoster, når de er i ro! Derfor bør man på denne årstid "jage" en smule med dem – så vil hosten hurtigt vise sig.

Et angreb af lungeorm vil give immunitet, men immuniteten har begrænset holdbarhed. Der er derfor ikke en nogen garanti for, at dyrene ikke får lungeorm i år, selv om de havde sidste år!

Nogle dyr kan være raske smittebærere og dermed være smitekilde.

Hos heste kan angreb af lungeorm forveksles med gener fra bl.a. muggen hø.

Blodorm hos lam	Man skal være meget opmærksom på blodorm (Hæmonchus) hos lam. Blodorm giver ikke samme symptomer som andre indvoldsorm. Dyrene får ikke diarré og behøver heller ikke at tabe sig. Dyrene dør af blodmangel. Man skal holde øje med dyrenes slimhinder, især øjenslimhinden, og se om den er bleg. Blodorm kan fastslås ved en gødningssprøve. Hvis der konstateres blodorm, skal der iværksættes en behandling omgående.
Blodorm hos heste	Blodorm findes også hos heste. Symptomerne er diarré vinteren igennem og kolik.
Leverikter	Leverikter har de senere år vist sig at være et større og større problem. Årsagen er måske, at der afgræsses flere og flere våde enge i modsætning til tidligere.
Blodmangel	Leverikten har fået sit navn, fordi den lever af leverceller og danner boregange i leveren og dermed ødelægger leveren. Når larverne bliver kønsmodne, vandrer de til galdegangene, hvor de udvikles til voksne ikter. I galdegangene suger ikten blod i så stort omfang, at der i nogle tilfælde ses blodmangel. Kvæg og heste vil normalt ikke dø af et angreb, men vil blive afmagrede. Får og geder kan dø af et ikke-angreb på grund af blodmangel.
Fugtige arealer	Leverikten kræver en mellemvært nemlig pytsneglen. Pytsneglen lever på fugtige arealer og ved optrådte arealer fx omkring drikkekar. Hvis der bliver problemer med leverikter, bør dyrene flyttes til tørre arealer, og der bør om muligt tages slæt på det fugtige areal. Pytsneglen kan ikke leve på sur jordbund, og på arealer som overskylles med saltvand.
Kontakt din dyrlæge	Du bør kontakte din dyrlæge, hvis du har mistanke om, at dine dyr er angrebet af indvoldsorm. Dyrlægen kan ud fra en gødningssprøve afgøre, om problemerne skyldes indvoldsorm.
Mere viden	Du kan læse mere om parasitter og afgræsning på landbrugsinfo.dk : Hos får og geder: I artiklen: Parasitter - et dyrt bekendtskab men de kan forebygges . Hos kvæg: På temasiden Parasitter og fluer Hos heste: I artiklen Græsmarken om efteråret

Græsmarken

Tjek det nye udlæg

Tæl planter	Her efter høst af helsæd og kornhøst er det tiden at tjekke, hvordan det nye udlæg står. På marker til afgræsning skal der mindst 30 – 40 græsmarksplanter pr. meter sårække, og i marker beregnet til slæt 20 – 25 græsmarksplanter pr. meter. Ved græsmarksplanter mener man græsplanter og kløverplanter.
Isåning måske en mulighed	Hvis udlægget ikke er i orden, men alligevel er værd at reparere, kan der på lettere jordtyper sås ekstra udlæg med en alm. såmaskine. Også her gælder det, at frøet ikke må sås for dybt – max 1 cm. På lidt sværere jord anvendes en såmaskine med skiveskær. Er udlægget ringe eller befængt med ukrudt, skal en omsåning kraftig overvejes
Mere Viden	Er du i tvivl om du skal så dit udlæg om så kontakt din planteavlsrådgiver for en vurdering. I græsmarkskalenderen for august på Landbrugsinfo.dk får du oversigt over hvad du skal være opmærksom på generelt i græsmarken.

Græsmarken

Hø / wrapballer

Tag en beslutning

En del mangler at bjerge hø i sommer. Det er ved at være sidste frist, med mindre der kommer en meget stabil periode i august. Det kræver mindst 5 dage med godt høvejr for at kunne bjerge hø af god kvalitet. Der skal hele tiden holdes øje med vejrudsigten. Hvis det kniber med vejret, så tag beslutningen og pak høet ind som wraphø. Det er bedre frem for at vende høet mange gange.

Vend kun få gange

Hver gang høet vendes, mistes der udbytte. Og efter høet har været vendt nogle gange, er kvaliteten desuden forringet. Dels er alt det gode raslet af under vendingen, og der er stor risiko for, at der er blandet jord i resten. Det vil ofte give mug i det færdige materiale. Sådant noget hø egner sig ikke til foder. Tidspunktet er også forpasset til at lave wrapballer, da det heller ikke vil blive af en ordentlig kvalitet. Der vil sandsynligvis ikke være mere sukker tilbage i materialet, og dermed kan der ikke foregå en ensilering.

Græsmarken

Brug det sidste gødning til græsmarken

Stort set ingen effekt efter 1. august

Her omkring 1. august er det tiden af få brugt det sidste gødning, hvis man har mere gødning i gødningsplanen. Når vi når efter 1. august, er det begrænset, hvad man får for at tildele gødning. Eneste undtagelse kan være en ren græsmark. Er der tale om en kløvergræsmark, vil ekstra gødning nu ikke have ret stor effekt. Kløveren vil kunne bidrage væsentligt med kvælstof resten af året.

Puds i bund

Hvis græsset på afgræsningsmarkerne har været løbet fra én, kan det være på sin plads at afpudse marken. Hvis der er stort lag på, kan det være nødvendigt at fjerne det afpudsede materiale. Meget ofte vil det dog ikke være nødvendigt, da dyrene tit æder det afpudsede materiale. Hvis man vælger at afpudse, skal der "puds" i bund. Der må gerne sættes en stubhøjde på omkring 5 – 6 cm. Hvis man bare afpudser, så det ser pænt ud, har det stort set ingen effekt.

Planlægning

Har du foder nok til vinter

Er der for meget?

Perioden her lige omkring høst er et godt tidspunkt at gøre sine foderbeholdninger op. Hvor mange baller ligger der i stakken(e)? Hvor meget skal der bruges for at stå vinteren igennem? Hvis det viser sig, at der er rigeligt, skal man måske holde inde med at bjerge foder. Store foderbeholdninger der ikke er brug for, koster penge. Så hvis man har et areal, som man måske havde tænkt sig at konservere på én eller anden måde, skal man måske vælge at afgræsse det i stedet – eller overveje om det kan sælges.

Er der for lidt?

Er situationen omvendt, at det ser ud til, at der ikke er foder nok, er det et godt tidspunkt at overveje, hvor man finde det manglende. Der kan måske ensileres et efterslæt. Det er måske ikke alt kornet, som skal sælges. Der kan måske købes nogle affaldskartofler, kartoffelpulp eller andet biprodukt. I nogle tilfælde kan lidt ekstra halm måske løse ens problem. Det er tit en dyr løsning at skulle på indkøb samtidig med, at man bruger den sidste balle ensilage.

Protein

Det er heller ikke for sent at skaffe sig lidt mere protein, hvis det er den, man mangler. Det kan ske i form af et efterslæt, som ofte har et højt proteinindhold, men måske knap så høj foderværdi. Vær i den forbindelse opmærksom på, at hvis man bruger mange biprodukter som fx affaldskartofler og kartoffelpulp, så kræver det et højt proteinindhold i resten af foderet.

Foderanalyser

Hvis man producerer grovfoder i en vis mængde, er meget fornuftigt at få udtaget en foderanalyse, så man ved, hvad det er man fodrer med – og dermed kan tage højde for et evt. afvigende indhold af bl.a. protein.

Mer viden

Kontakt din rådgiver hvis du vil have en vurdering af om du har foder nok til besætningen, og dine muligheder for at få øget foderbeholdningerne

Græsmarken

Omlægning af græs i efteråret

Fra efteråret 2011 er der indført nye regler for, hvornår græsmarker må pløjes eller omlægges. Fodergræsmarker må generelt ikke omlægges om efteråret. De må dog omlægges frem til 15. august, hvis de omlægges til græs igen.

- Hvis der skal etableres en anden afgrøde efter fodergræs, må jordbearbejdning og omlægning kun ske fra 1. februar til 1. juni. På JB 7–9 dog i perioden fra 1. november til 1. juni.
- Omlægning til græs igen må ske frem til 15. august. Græsudlægget må godt foretages i grønkorn.

Fodergræsmarker er:

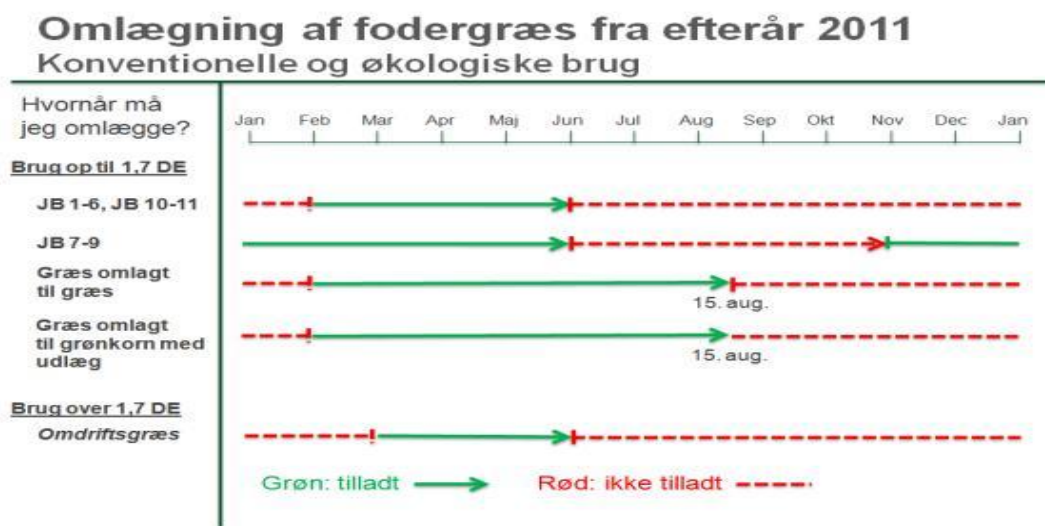
Afgrødekode	Afgrøde
173	Kløver til slæt
255	Permanent græs, under 50 % kløver omlagt mindst hvert 5. år
256	Permanent græs, over 50 % kløver omlagt mindst hvert 5. år
257	Permanent græs, uden kløver omlagt minimum hvert 5. år
258	Permanent græs, ø-støtte
260	Kløvergræs under 50 % kløver (omdrift)
261	Kløvergræs over 50 % kløver (omdrift)
262	Lucerne og lucernegræs med over 50 % lucerne (omdrift)
263	Græs uden kløver (omdrift)

For brug omfattet af undtagelsesbestemmelsen med 2,3 DE gælder:

Omdriftsgræs må kun pløjes i perioden fra 1. marts til 1. juni.

Der må ikke tilføres husdyrgødning i perioden 31. august til 1. marts til en græsafrøde, som pløjes i samme planperiode.

Fristerne for de forskellige omlægningsperioder fremgår af nedenstående figur:

Andre regler for økologer i 2012

Det har været fremme, at reglerne ikke gælder for økologer. Det gør de heller ikke fra 2012, MEN i 2011 gælder de samme regler for økologer, som gælder for konventionelle! Det er altså først for 2012, der gælder andre regler for økologer i forbindelse med omlægning af græsmarker.

Mere viden

Har du spørgsmål er du velkommen til at kontakte din planteavlsrådgiver

Kilde: [PlanteNyt 422](#).

Aktuelt

Danske regler om salg af gødning

N34

På baggrund af terrorsagen fra Norge, kan det oplyses, at det siden 1. september 2008 har været forbudt at sælge kunstgødning til private med 16 % kvælstof og derved fra ammoniumnitrat. Professionelle (landmænd og gartnerier) kan købe den omtalte gødning, hvis de er registreret i plantedirektoratet.

Ammoniumnitrat er flere gange blevet brugt til fremstilling af bomber, og det er denne type bombe, der i skrivende stund formodes at være anvendt i Norge. Beredskabsstyrelsen har ved forsøg vist, at gødning med helt ned til 16 % gødning kan anvendes til bomber. Se videoen fra Beredskabsstyrelsen hvad der sker med en bybus med bare 8 kg gødning [her](#).

EU har på dansk foranledning besluttet et forbud mod salg af denne type gødning til private.

Mere viden

Se også: [25-07-2011 Danske regler om salg af kunstgødning](#) på pdir.fvm.dk. Pas også på din gødning. Læs pjecen: [Pas på gødningen](#)

Tilskud

Fremme af produktion og afdækning af økologiske fødevarer

Fra den 15. juli og til den 1. september er det muligt at søge under ordningen til produktion for afsætning af økologiske fødevarer. Der kan søges tilskud til:

- Informations og markedsføringsaktiviteter.
- Etablering af nye rejsehold.
- Informations- og uddannelsesaktiviteter.

Mere viden

Vejledning og ansøgningsskema kan findes på linket: http://ferv.fvm.dk/skema_og_vejledning. Du kan få råd om ansøgningen hos dit DLBR-center.

Tilskud

Forhåndsrunde til flerårige energiafgrøder

Der kan nu søges om forhåndstilsagn om etableringsstøtte til flerårige energiafgrøder. Hvis du får et positivt svar, kan du forvente at ligge øverst i bunken og at få tilskud. Du vil allerede få besked i november 2011. Så ved du på det tidspunkt, om du skal begynde planlægningen og etableringen af arealet i 2012. Der skal være ansøgt senest 15. september 2011. Vejledning og ansøgningsskema på nedenstående link.

Mere viden

Vejledning og ansøgningsskema kan findes på linket: <http://ferv.fvm.dk/Energiafgroede>. Du kan få råd om ansøgningen hos dit DLBR-center.

Energi

Hustandsvindmøller eller solceller

Overvejer du at få opsat solceller eller en hustandsvindmølle, så er det en rigtig god ide at få gennemført et investeringstjek. Derved sikrer du dig at du får en uvildig rådgivning af den økonomiske gevinst ved investeringen og en diskussion af den "grønne gevinst" det har for dig og din familie at være producent af energi

Mere viden

Læs mere om DLBRs rådgivning om investeringer i Hustandsvindmøller eller solceller i produktbladet: [Grøn energi til Husbehov](#).

Den Europæiske Union ved Den Europæiske Fond for Udvikling af Landdistrikter og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har deltaget i finansieringen af projektet.

Artiklerne er udarbejdet i samarbejde med medarbejdere i LRØ – partner i Dansk Landbrugsrådgivning. Dette FlexNyt er udgivet tirsdag i den angivne uge. Ønsker du oplysninger om indholdet i FlexNyt, kontakt Markedschef Dorte Marcussen, Videncentret for Landbrug, Agro Food Park 15, Skejby, 8200 Aarhus N, tlf. 8740 559

FlexNyt. Uge 31, 2011